

عنوان مقاله:

بازشناسی اهمیت و جایگاه رستاق باخرز در جغرافیای سیاسی-اداری خراسان در دوران اسلامی

محل انتشار:

پژوهشنامه خراسان بزرگ، دوره 9، شماره 33 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

جواد خدادوست - دانشجوی دکتری باستان شناسی، گرایش دوران اسلامی، دانشگاه مازندران

سید رسول موسوی حاجی - عضو هیئت علمی دانشگاه مازندران

حسن هاشمی زرج آباد - عضو هیئت علمی دانشگاه مازندران

میثم لباف خانیکی - عضو هیئت علمی دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

باخرز، نام یکی از رستاق‌های کهن خراسان است که در متون تاریخی دوران اسلامی همواره به آن اشاره شده است. رستاق باخرز از شمال به رستاق جام، از غرب به رستاق زاوه، از جنوب به رستاق زوزن و از شرق به ولایت پوشنگ منتهی می‌شده و کرسی آن شهر تاریخی مالین بوده است که امروزه ویرانه‌های عظیم آن در حاشیه جنوبی شهر کنونی باخرز خودنمایی می‌کند. مروری بر منابع تاریخی و نیز موقعیت قرارگیری این رستاق، روشن می‌سازد که باخرز دارای گذشته باشکوهی بوده است و بر این اساس پژوهش پیش رو تلاش کرده است تا با تکیه بر متون تاریخی به ارائه تصویری جامع پیرامون این رستاق پرداخته و به بازشناسی و تحلیل جایگاه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی آن در پهنه جغرافیای سیاسی-اداری خراسان بپردازد. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که رستاق باخرز در دوران اسلامی به دلیل قرارگیری بر سر راه هرات-نیشابور و نیز مرو-هرات و همچنین به دلیل برخورداری از شرایط اقلیمی مناسب و تولیدات کشاورزی متنوع، از اهمیت فراوانی برخوردار بوده و مراتب رشد و ترقی را در این دوران طی نموده است. این روند در خلال قرون متاخر اسلامی و در پی تهاجمات خانمان‌سوز ازبکان، دگرگون شده و با جدایی هرات از ایران و ترسیم مرزهای سیاسی نوین، باخرز نیز نقش اساسی خود را در تحولات تاریخی از دست داده و به شهرستانی کوچک در حاشیه مرز کنونی افغانستان و ایران تبدیل شده است.

کلمات کلیدی:

باخرز، گواخرز، مالین، ربع نیشابور، ربع هرات، خراسان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2030404>

